

10.2.1939

P. M. Suomen suhdannetilastosta.

Tohtori A. E. Tudeer laati vuonna 1930 Taloudelluselle Neuvottelukunnalle selvityksen "Suomen konjunkturitilaston kehittämisestä". Julkaisun toisessa luvussa "Nykyinen tilastoaineisto ja sen täydentäminen" selostettujen tietojen lisäksi on nykyisin käytettävissä eräiltä aloilta täydellisempää tilastoaineistoa, kuin mitä mainittua esitystä laadittaessa oli esianlaista. Seuraavassa selostetaan tärkeimpiä tässä suhteessa aikaansaatuja parannuksia.

A. Nykyisin käytettävissä oleva tilastoaineisto.

Aikakautisiin taloudellisiin julkaisuihin on tullut lisää "Talouselämä"-niminen viikkojulkaisu, jossa julkaistaan ns. yleinen suhdanneindeksi. Siihen sisältyvine erikoisindeksisarjoihin.

B. Rahamarkkinat.

Säästöpankkien lainanannosta saadaan nykyisin tiedot neljännesvuosittain. Lyhytaikaisista ulkomaisista veloistamme ja vastaavasti lyhytaikaisista saatavistamme laatii tri Tudeer laskelman puolivuositain. Nämä tiedot julkaistaan Unitas-neljännesvuosijulkaisussa.

Pankkien ulkomaille ja ulkomailta välittämistä arvopapereista saadaan nykyisin tiedot neljännesvuosittain.

Suomen Pankissa suoritetaan tutkimusta kokonaisluottovolyymistä sekä setelistön kausi- ja suhdannevaihteluista.

Arvopaperimarkkinain kehitystä kuvaavana on nykyisin käytettävissä Unitaksen osaindeksi.

C. Tuotanto.

Teollisuuden suhdannessemas koskevaan tilastoomme on saatu kipeästi kaivattu parannus, senjälkeen kuin Unitas-neljännesvuosijulkaisussa alettiin julkaista teollisuustuotannon volyyymia ja arvoa koskevia indeksisarjoja. Tiedot kootaan neljännesvuosittain ja indeksit lasketaan kullekin kuukaudelle. Yleisindeksien lisäksi laaditaan erikseen indeksit vientiteollisuudesta alaryhminä puuteollisuus ja paperiteollisuudet sekä erikseen kotimarkkinateollisuudesta jaettuna viiteen alaryhmään: metallitavarat ja

koneet, kutomateollisuuden tuotteet, nahat ja jalkineet, rakennusaineet sekä ravinto- ja nautintoaineet. Indeksit ovat kausivaihteluista puhdistettuja. Vuoden 1935 vuosikerran ensinumerossa oli julkaistuna myös teollisuuden kehitystä vuosina 1926- 1934 osoittavat indeksit erikseen tuotantotavaroista ja kulutustavaroista. Nämä indeksit on jatkuvastikin laskettu, mutta niitä ei ole vuodesta 1935 lähtien julkaistu Suomessa. Tarvittaessa ne ovat kuitenkin käytettävissä. Kansainliiton taloudelliselle tutkimusosastolle nämä tiedot on sähköllisesti toimitettu, ja Suomen kohdalla onkin Kansainliiton julkaisussa Monthly Bulletin of Statistics teollisuustuotannon indeksit julkaistu erikseen kussakin ryhmässä. Tuotantotavara- eli sijoitushyödyketeollisuuteen on otettu mukaan vientiteollisuus, ja metalli- ja koneteollisuus sekä rakennusaine-teollisuus. (Näiden teollisuuksien osuus indeksissä jakaantuu mainittujen teollisuuksien osalle: 75%, 19 % ja 6%). Kulutustavaroita valmistavan teollisuuden indeksissä ovat mukana ravinto- ja nautintoaineteollisuus (57%), kutomateollisuus(30 %) sekä jalkineteollisuus (13 %).

Tuotantoindeksien lisäksi Unitas-neljännenvuosijulkaisussa julkaistaan tiedot vientiteollisuuden tilausreserveistä.

Rakennustuotantoa koskevasta tilastosta esitetään eri selostus.

D. Työttömyys.

Työttömyyskortistot, joita pulavuosina ryhdyttiin pitämään, jäivät pois käytännöstä marraskuusta 1936 alkaen. Siitä lähtien oli työttömyyttä osoittavista luvuista käytettävissä vain työväkilystoimistojen ilmoitukset työnhakijoista. Mutta joulukuusta 1938 alkaen on työttömyyskortistot jälleen otettu käyttöön. Työttömyyden laajuudesta on siten saatavissa riittävä tarkat tiedot.

E. Työväen palkat.

Työväen palkkatilastoon on aivan viime vuosina saatu huomattavia parannuksia, vaikka puutteellisuuksia vieläkin on. Maataloustyöväestön palkoista julkaistaan Sosiaalisessa Aikakauskirjassa varsin tuoreet tiedot kaksi kertaa vuodessa, helmikuussa vuosipalkollisista ja syyskuussa kaikista muista, kuten päivätyöläisten palkoista heinäkuussa kerättyjen tietojen perusteella.

Palkkatilastossamme ollut suurin puute, tietojen puuttuminen teolli-

suustyöväestön palkkatasosta ja sen kehityksestä, on nyttemmin jossain määrin saatu poistetuksi. Sosiaalisessa Aikakauskirjassa julkaistaan kesäkuun numerossa, tietoja teollisuustyöväestön palkoista edellisen vuoden aikana. Vuoden 1936 palkoista saatiin ensi kerran julkisuuteen tällainen tilasto. Tilasto käsittelee pääasiassa vain suurtyönantajien palveluksessa olevaa työväestöä, mutta edustaa kuitenkin nykyisin noin neljättä osaa varsinaisesta teollisuustyöväestöstä. Vuosittain koetetaan tilastoon tehdä täydennyksiä ja saada se siten nykyistä edustavammaksi. Mainittakoon, että teollisuustyöväestön palkkojen ja samalla muiden alojen palkkajen kehityksestä vuosina 1920 - 1934 on maisteri K. Tamminen tehnyt tutkimuksen, joka julkaistiin Kansantaloudellisessa Aikakauskirjassa vuonna 1935. Suunnitelmia on mieässä tilaston laatimiseksi valtion palveluksessa olevien työntekijöiden palkkauksesta, josta tilastosta kävisi selville kysymyksessä olevien palkkojen kehitys vuodesta 1936 lähtien.

F. Kauppa.

Kotimankauppaa koskevaan suhdannetilastoon on saatu myös lisätietoja. Tri Stadiuksen "Talouselämässä" julkaistuihin erikoissuhdanneindekseihin sisältyy myös tukkukauppaa ja vähittäiskauppaa koskevat kausivaihteluita puhdistetut indeksi. Tukkuymynti-indeksi on laskettu Suomen Pankin keräämien tukkuymyntiarvon suuruutta edustavien lukujen perusteella. Vähittäiskauppaindeksiin on sisällynyt vain S. O. K:n jäsenosuuskauppojen myynti, mutta tästä lähtien indeksi tulee käsittelemään myös kaikkien osuuskauppojen vähittäismyynnin, jonka lasketaan edustavan noin kolmatta osaa myös koko vähittäiskaupasta.

Muita uudistuksia suhdannetilastossa.

Sekä elinkustannusindeksi että tukkuhintaindeksi on uudistettu. Vuonna 1928 suoritetun elinkustannustutkimuksen tietoja hyväksikäyttämällä on elinkustannusindeksi saatu aikaisempaa luotettavammaksi; perusvuodeksi on otettu vuosi 1935. Tammikuusta 1939 lähtien myös tukkuhintaindeksi julkaistaan uudistettuna. Myöskin ^{sen} perusvuodeksi on otettu vuosi 1935. Sitäpaitsi on aikaansaatu aivan uusi hintakehitystä osoittava indeksi, Suomen Pankin kulutushintaindeksi, jonka perusvuonna on vuosi 1931. Tämän indeksin suuri etu on mm. siinä, että tiedot kerätään ja julkaistaan aina viikoittain.

Edellä mainittiin tri Stadiuksen "Talouselämä" varten laatimasta yleisestä suhdanneindekseistä. Tämä yleisindeksi perustuu seuraavaan yhdeksään erikoisindeksiin: 1) työtunteja teollisuudessa, 2) vientiteollisuuden volyymi, 3) kotimarkkinateollisuuden volyymi, 4) tavaravaunujen kuljetetut vaunukselikilometrit, 5) tuonnin arvo, 6) viennin arvo, 7) tukkukaupan arvo, 8) vähittäiskaupan arvo ja 9) clearingliike.

Kysymyksessä olevan suhdanneindeksin merkitys on varsinaisesti sen perustana olevissa erikoisindekseissä, joiden kaikkien perusvuonna on vuosi 1935 ja jotka ovat kaikki puhdistetut kausivaihteluista. Muutamia näistä indekseistä on saatu suoran muista julkaisuista soveltamalla vain perusvuodeksi vuosi 1935. Useimpiin indekseihin nähden on kuitenkin kausipuhdistus suoritettu vastavasten. Aivan uuden sarjan muodostaa vähittäiskaupan arvoa osoittava indeksi, josta edellä kaupan koskevan tilaston yhteydessä oli jo puhe.

Helsingissä, helmikuun 10 p:nä 1939.